

[Aage Fogh.]

man ved overdragelse af statshusmandsbrug fra far til søn eller fra en ældre til en yngre mand, der er kvalificeret til at få statslån, kunne ordne det sådan, at udtryksformen i hovedlovens § 28, hvori det udtrykkeligt siges, at tillægslånet kun kan andrage forskellen mellem det oprindelige lån og så den sum, hvortil lånet er nedbragt, kunne ændres, således at man kunne give noget større lån i overensstemmelse med de stigende konjunkturpriser.

Desværre har stenograferne misforstået min udtalelse og noteret, at jeg har talt om tillægsjord*), og derfor forstår jeg meget vel, at den højtærede minister var noget desorienteret i sit svar. Jeg vil benytte lejligheden til at rette det her og overfor den højtærede minister understrege, at det, det drejer sig om, er at lette adgangen for den mand, der forlader sit statshusmandsbrug, til at ordne tingene sådan, at hans søn kan overtage det, dels ved at indføre et større tillægslån for bygningernes vedkommende, dels ved eventuelt at give ret til tinglysning af en vis prioritet, som faderen lader stå i ejendommen. Jeg er ganske enig med den højtærede minister i de betragtninger, han har gjort gældende om ønskeligheden heraf, og derfor ønsker jeg det debatteret, inden den endelige stilling skal tages.

Dernæst et par ord til den højtærede minister vedrørende min henstilling om at ændre ved de bevillinger, der er flydt fra staten til landbrugets faglige arbejde. Min henstilling går ikke ud på nogen forøgelse eller nedsættelse af bevillingen, men på en rationalisering. Det ligger nemlig sådan i øjeblikket, hvad jeg tidligere har omtalt, at man efter mit skøn spreder disse penge over altfor mange bevillinger, giver dem ud på mange områder, hvor det i sin tid var velbegrundet, at staten ydede sin støtte, men som nu bør forsvinde. Det er ikke så forfærdelig store beløb, det drejer sig om — jeg vil vurdere det til, at der efter husdyrloven og bevillingen til planteavlens fremme anvendes ca. $\frac{3}{4}$ mill. kr., og at der anvendes ca. 800 000 kr. til et formål som mergeltransport, og der kan nævnes andre. Disse bevillinger ønsker jeg inddraget og overført til hovedbevillingen til støtte for konsulentarbejdet, fordi

konsulentarbejdet jo er det arbejde, der betinger, at de resultater, der fremkommer ved vore forsøgsstationers arbejde, kan omsættes i praksis til gavn for landbruget. Der er ca. 800 mennesker beskæftiget som konsulenter i det danske landbrugs tjeneste, og jeg vil meget stærkt udtale ønsket om, at den højtærede landbrugsminister allerede nu ville gå ind for en omlægning, således at alle de penge, der bevilges på disse forskellige områder, samles i denne bestemte bevilling. Der er altså efter mit skøn ikke tale om nogen forhøjelse eller nedskæring, men simpelthen om en ændring.

Den højtærede landbrugsminister sagde, at han mente at vide, at der indenfor landbrugsorganisationerne foregik forhandlinger. Det er jeg bekendt med, jeg er selv medlem af kommissionen, hvori vi forhandler om disse ting; men det er jo en ting for sig, hvordan landbruget vil ordne sine forhold for at skaffe de penge, der er nødvendige, det skal jeg ikke blande mig i; det er organisationernes sag. Det er derimod statens opgave at medvirke til, at de penge, der stilles til rådighed fra statens side, benyttes på den bedst mulige måde, og det vil ske ved udelukkende at benytte dem som grundlag for tilskud til konsulenternes lønninger.

Endelig vil jeg gerne fremhæve, at vi, siden jeg havde ordet sidst, har fået en beretning om Marshallånenes udvikling, og det viser sig nu tydeligt, at jeg havde ret, da jeg i fjor sagde, at Marshallånene efter mit skøn burde benyttes på områder, hvor det erfaringsmæssigt var vanskeligt for de erhvervsdrivende at skaffe sig lån, d. v. s. for mindre jordbrugere, mindre håndværkere o. lign. Det viser sig nu, at landbrugsbevillingerne er opbrugt, at de 72 mill. kr. bliver fordelt til over 12 000, næsten 13 000 landmænd, altså kun ca. 6 000 kr. pr. lån. For håndværkets vedkommende ligger det på lignende måde, hvorimod de lån, der er givet til hotelbyggeri, til storindustrien o. lign., er oppe på kæmpebeløb i de enkelte tilfælde. Derfor vil jeg meget stærkt henstille til den højtærede landbrugsminister at gå ind for, at de lånemuligheder, der blev fremskaffet i fjor for landbrugets vedkommende, og som nu er standset, fordi bevillingerne er opbrugt, fremskaffes igen, og at søge at finde

*) Den påpegede fejl („tillægsjord“ i stedet for „tillægslån“) fandtes i fortrykket, men er rettet i restrykket, sp. 777, linie 17 f. o.